

Інноваційний розвиток школи як Центру інформаційно- комунікаційних технологій

Тетяна ЛУКАШЕНКО,

директор Чорнобаївської ЗОШ I–III ступенів №1
Чорнобаївської районної ради Черкаської області

Подальший поступ сучасного суспільства пов'язаний із розвитком комп'ютерних засобів та ІКТ. Новітні технології охопили всі сфери суспільного життя, у такий спосіб прискорюючи інтеграційні й комунікаційні процеси. Дослідники характеризують сучасне суспільство як суспільство знань [2, с. 10]. З огляду на такі зміни, освіта сьогодення та недалекого майбутнього неодмінно вийде за традиційні рамки. Одним із пріоритетних ресурсів освітніх змін є інформаційно-комунікаційні технології.

Зазначимо, що різні аспекти проблеми упровадження ІКТ в освітню діяльність досліджують українські вчені В. Ю. Биков, О. Є. Кравчина, С. М. Литвинова, Л. Л. Проценко, А. Д. Цимбалару та ін. Усі вони тією чи іншою мірою звертають увагу на те, що осучаснення суспільно-економічного життя нашої країни пов'язується з інформатизацією суспільства, зокрема інформатизацією системи освіти.

Беззаперечно, загальноосвітні заклади мають бути задіяні до інформатизації системи освіти. Саме тому педагоги Чорнобаївської ЗОШ I–III ступенів розробили таку концепцію розвитку, яка передбачає створення Центру інформаційно-комунікаційних технологій на базі школи та має на меті якісне оновлення змісту освіти з урахуванням європейських стандартів, потреб сучасного життя, запитів суспільства щодо якісної та доступної освіти.

Актуальність моделі розвитку школи зумовлена трьома основними чинниками: швидкими темпами інформатизації суспільства, необхідністю підвищення інтересу учнів до вивчення предметів, ефективним використанням наявних ресурсів матеріально-технічної бази школи та навчально-методичного забезпечення предметів.

Місію школи можна окреслити так: школа – це центр розкриття здібностей, набуття знань і впевненості, це ресурсний центр самореалізації, це заклад, що готує успішного випускника, особистості всебічно розвиненої, здатної критично мислити; патріота з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення; інноватора, здатного змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, вчитися впродовж життя.

Мета інноваційних змін полягає у забезпеченні якості освітньої діяльності шляхом упровадження ІКТ, підготовки молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві.

Основними завданнями інноваційного розвитку школи є:

- забезпечення застосування інформаційних технологій в навчально-виховному процесі, методичній та управлінській діяльності школи;
- створення інформаційно-освітнього простору школи з подальшою інтеграцією його в систему відкритої освіти;
- розроблення технологій застосування окремих складових інформатизації управління загальноосвітнім навчальним закладом та механізму створення і користування базами даних;
- забезпечення мультимедійного супроводу навчальних занять на основі використання ресурсів шкільного інформаційно-бібліотечного центру (відео-, медіатека, мережа Інтернет);
- створення шкільного середовища, що сприятиме прагненню учнів до самопізнання, самоаналізу, саморозвитку;
- підготовка молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві.

Модель інноваційного розвитку школи охоплює взаємопов'язані компоненти, які доповнюють і розширюють стратегії створення інноваційного освітнього середовища школи. Інноваційні ідеї стосуються напрямів управління школою, роботи методичної служби, змісту, форм, методів, технологій навчання і виховання учнів, організаційної структури закладу освіти.

Системоутворювальним фактором моделі є створення «Центру інформаційно-комунікаційних технологій» як інформаційно-освітнього простору школи, в якому задіяно і на інформаційному

рівні пов'язано всіх учасників освітнього процесу: адміністрації, вчителів, дітей та їхніх батьків.

Інформаційно-освітнє середовище формуємо на двох рівнях: зовнішньому і внутрішньому. Зовнішнє інформаційно-освітнє середовище орієнтоване на підвищення самоосвітньої діяльності та професійного спілкування педагогів. Зовнішній рівень – це педагогічне співтовариство, структура управління, мережа Інтернет.

Внутрішнє інформаційно-освітнє середовище орієнтоване на зміну діяльності вчителів і учнів в умовах інформаційного суспільства. Внутрішній рівень: адміністрація, учителі, учні, батьки, психолог, соціальний педагог, медіатека. На цьому рівні у школі використовують: шкільний сайт, електронні щоденники, електронні журнали, віртуальний методичний кабінет.

Матеріально-технічну базу Центру інформаційно-комунікаційних технологій представлено 60 персональними комп'ютерами, з них сім комп'ютерів – в управлінській діяльності. Обладнано п'ять мультимедійних класів. Шкільну бібліотеку під'єднано до мережі Інтернет. Рівень комп'ютеризації такий: один комп'ютер припадає на дев'ять учнів. У перспективі плануємо оновити наявну техніку та оснащення кожного кабінету, забезпечивши сучасними інтерактивними та мультимедійними комплексами, під'єднання швидкісного Інтернету, створення WI-FI зони, обладнання сучасних навчальних лабораторій, введення в штатний розпис посади «інженер-електронік».

Усі педагоги школи опанували цифрові інструменти Google (створення Google-диску, Google-документів, презентацій, таблиць, форм і власних сайтів) та використовують платформи дистанційного навчання Moodle для роботи у віртуальному навчальному середовищі.

Діяльність педагога в інноваційній школі потребує модернізації системи методичної роботи. Здійснюючи пошук нових форм діяльності методичної служби школи, ми створили Віртуальний методичний кабінет (ВМК, адреса Інтернет сайту: <https://sites.google.com/site/metodkabcornzosh1/>), який дає можливість інтегрувати безпосередню діяльність заступника директора з роботою на веб-сайті, що модернізує та оптимізує методичну роботу в школі. Під час створення та організації діяльності віртуального методичного кабінету школи використано хмарні мережеві сервіси: відеохостинг «YouTube», хмарні сховища «GoogleDrive» («Google Диск»). Отже, для нас віртуальний методичний кабінет школи – це насамперед одна з важливих ланок інформаційно-освітнього середовища навчального закладу, що має забезпечити необхідну якість освіти й умови для розвитку всіх суб'єктів навчального процесу.

Вивчення можливостей сучасних технологій дало змогу обрати ті, які, на нашу думку, є простими, але водночас здатними задовольнити

наші вимоги. Обрали всім відому e-mail-розсилку (розсилку електронної пошти). Значний резерв роботи нашої методичної служби пов'язаний із використанням соціальних сервісів і соціальних мереж: Facebook, сервісів мікро-блогінгу, наприклад, Twitter. Вони дають можливість дублювати ті новини, які розміщено на сайті у відповідних соціальних мережах, тому що в них зареєстровано багато педагогів школи.

Ефективним способом інформування працівників школи є RSS-канал, який вмонтовано у наш сайт. Вчителі школи можуть швидко ознайомитися зі стрічкою новин сайту безпосередньо, не заходячи на нього браузером. Для цього вони зареєструвалися на обраній нами поштової програмі OperaMail.

Традиційні форми методичної роботи замінюємо на альтернативні їм мережеві форми. Розглянемо їх.

Перший блок – це масові форми: різні майстер-класи, інформаційні наради, педагогічні зустрічі. Ми використовуємо таку форму, як скрінкаст. Для запису використовуємо програму Ice Cream-Screen Recorder, яка дає змогу записувати дії і голос на комп'ютері. Також опційно охоплюється і записується зображення, якщо підключено веб-камеру. Після того, як скрінкаст записано, його можна відредагувати в різних програмах і викласти на відеохостинг YouTube, звідти вбудувати в новину на сайті і переглядати безпосередньо на ньому.

Другий блок – це альтернативні індивідуальні і групові тематичні консультації. Наприклад, консультації в електронному режимі, тематична розсилка, скайп-конференція із методичного кабінету з учителем, який має бажання отримати консультацію.

Видавничу діяльність методичного кабінету школи також осучаснено. У віртуальному методичному кабінеті такі матеріали представляємо у вигляді мережевих електронних освітніх ресурсів: брошура, плакат, інформаційний вісник тощо. Традиційні *інформаційні наради* за результатами роботи в режимі діяльності ВМК школи репрезентуємо у форматі скрінкасту або презентації.

Застосування ІКТ в роботі адміністрації навчального закладу – вимога сьогодення. Основним завданням ІКТ є полегшення оброблення інформації, автоматизація передачі, створення, аналізу документації тощо. У школі використовують програму «Аналіз уроку», за допомогою якої визначають результативність уроку. Адміністрація школи планує оптимізувати роботу із річним планом та подавати його у вигляді електронного календаря. Також використовуватимемо безпаперові технології документообігу, що допоможе оптимізувати організацію збереження електронних документів і роботу з ними. Для цього плануємо використовувати програмне забезпечення корпорації «Парус», а саме – платформу «Парус»

(модуль «Навчальний заклад»), створений на основі хмарних технологій.

Під'єднання до Всеукраїнської шкільної освітньої мережі «Щоденник.ua» забезпечує батькам доступ до електронного щоденника та журналу, розкладу уроків. Батьки також мають відкритий доступ до шкільного сайту, електронних навчальних програм із шкільних дисциплін. Можуть отримувати через послугу sms мобільного зв'язку інформацію про відвідування учнем занять та його успішність.

Впровадження інноваційної моделі розвитку школи, на нашу думку, сприятиме ширшому розвитку інформаційно-цифрової компетентності учнів, заявленій у Концепції Нової української школи, та впровадженню найсучасніших освітніх інформаційно-комунікаційних технологій.

Організація навчального-виховного процесу в школі здійснюватиметься шляхом проектної діяльності.

Школа I ступеня завдання інноваційного розвитку реалізовуватиме на основі проекту «Інтеграція інформаційно-комунікаційних технологій у освітній процес початкової школи». Для цього в наступному навчальному році один із трьох перших класів працюватиме за науково-педагогічним проектом «Інтелект України», а два інших перших класи залучатимуть до участі у всеукраїнському проекті «Розумники». Всі вчителі початкових класів використовують інформаційно-комп'ютерні, мультимедійні технології та програмно-педагогічні засоби.

Школа II ступеня працюватиме за проектом «Єдиний інформаційний простір у школі – простір для нових освітніх можливостей». У цьому навчальному році школа отримає клас робототехніки, LEGO-клас, який допоможе дітям 5–9-х класів у вивченні різних наук. Відповідно до варіативної частини навчального плану плануємо введення курсу «Основи робототехніки» та інших курсів для здійснення допрофільної підготовки.

Також у найближчих планах – запровадження сервісу GoogleClassroom для організації навчального процесу (на його основі вчителі зможуть задавати завдання учням, оцінювати їхні навчальні досягнення і повідомляти інформацію).

Для *школи III ступеня* розроблено проект «Формування компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві. Освіта для життя». Плануємо організувати два профілі навчання: «Українську філологію» та «Інформаційно-технологічний». Щорічно учні обирають для

вивчення курс «Медіа-культура», який сприяє підвищенню їх медіа-грамотності.

Отже, визначимо основні тенденції в оновленні навчально-виховного процесу школи на основі використання ІКТ:

1. *Трансформація освіти (імперативи:* Навчання для всіх, всюди та завжди – відкрита освіта. Мобільне навчання. Навчання в моделі 1:1. Трансляція з одного на кілька пристроїв).

2. *Створення та використання динамічних навчальних матеріалів* (Матеріали, створені вчителем, учнем. Персоналізоване навчання. Навчання гри та навчання у грі. Віртуальне репетиторство).

3. *Спільна робота у реальному часі за допомогою хмарних технологій* (доступ до матеріалів за принципом «у будь який час». Оцінювання в режимі реального часу. Можливості управління та посиленій захист інформації. Освітні сервіси).

Результатом упровадження інновацій у *виховний процес* стануть особистісні новоутворення суб'єктів виховання, які пов'язані з усвідомленням і змінами системи світогляду, ціннісних ставлень, що дають змогу їм обирати спосіб життя і стратегію поведінки, відповідну до вимог інформаційного суспільства та пріоритетів особистісного розвитку [5].

Отже, впроваджуючи модель розвитку інноваційної школи «Чорнобаївська загальноосвітня школа I–III ступенів №1 – «Центр інформаційно-комунікаційних технологій», – очікуємо результати, які сприятимуть формуванню випускника школи – особистості, патріота, інноватора, який може використовувати ІКТ для вирішення професійних і навчальних завдань.

Література

1. *Кравчина О. Є.* Проектування інформаційного середовища загальноосвітнього навчального закладу / О. Є. Кравчина [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:

http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/ejournals/ITZN/em11/content/09koeeis

2. **Кремень В. Г.** Людина перед викликом цивілізації: творчість, людина, освіта // Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура / за ред. В. Г. Кременя. – К.: Пед. думка. – 2008 – С. 9–48.
3. **Литвинова С.** Хмарні технології як засіб розбудови інноваційної школи/ С. Литвинова [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://virt-ikt.blogspot.ru/2013/10/blog-post_28.html
4. **Нова українська школа.** Концептуальні засади реформування середньої школи [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/12/05/konceptziya.pdf> (дата звернення 22.05.2017) – Назва з екрану.
5. **Проценко Л. Л.** Модель інформатизації освітнього простору навчального закладу/ Л. Л. Проценко [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: https://docviewer.yandex.ua/view/0/?*=yI3CA6Caxr7c159XgyeUd1Ipbwp7InVybcI6Imh0dHA6Ly9pcmJpcy1uYnV2Lmdvdi51YSJjZ2ktYmluL2
6. **Цимбалару А. Д.** Моделювання інноваційного освітнього простору загальноосвітнього навчального закладу: наукові підходи/ А. Д. Цимбалару [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/viewFile/159/145>

Анонси

Тетяна ЛУКАШЕНКО

Інноваційний розвиток школи як Центру інформаційно-комунікаційних технологій

У статті розкрито сутність та особливості впровадження моделі розвитку інноваційної школи – Центру інформаційно-комунікаційних технологій. Описано нові підходи до роботи методичної служби школи на основі діяльності віртуального

методичного кабінету. Ви-
світлено інноваційні аспекти щодо організації навчального процесу в школі на основі впровадження інформаційно-комунікаційних технологій.

Ключові слова: модель розвитку інноваційної школи, інформаційно-освітній простір, інформаційно-комунікаційні технології.

Тетяна ЛУКАШЕНКО **Инновационное развитие школы как Центра информационно-коммуникационных технологий**

В статье раскрыты сущность и особенности внедрения модели развития

инновационной школы – Центра информационно-коммуникационных технологий. Описаны новые подходы к работе методической службы школы на основе деятельности виртуального методического кабинета. Освещены инновационные аспекты относительно организации учебного процесса в школе на основе внедрения информационно-коммуникационных технологий.

Ключевые слова: модель развития инновационной школы, информационно-образовательное пространство, информационно-коммуникационные технологии.

Tetyana LUKASHENKO

Innovative development of school as the Centre of information and communication technologies

the present article deals with the practical approaches to the modeling of an innovative educational environment of the comprehensive secondary school. It reveals the essence and peculiarities of implementation of the model of innovative school as the centre of information and communication technologies. The article describes new approaches to the work of methodical service of school based on the activity of a virtual methodical office. It considers innovative approaches to organization of educational process in the school based on the organization of the project activities of participants of educational process, participation in «Intellect of Ukraine», «Clever» nationwide experiments, the introduction of the service of Google Classroom, bringing in «Information technology» profile. The materials of the article are intended for heads of schools.

Keywords: the model of development of innovative school, information-educational environment, information and communication technology.